

ÇATIŞMA NEDİR?

İki tarafın ihtiyaçlarının, beklentilerinin, amaçlarının, fikirlerinin herhangi bir nedenle ters düştüğü durumda ortaya çıkan anlaşmazlıktır.

Peki çatışma deyince aklınıza ne geliyor? Çatışma iyi midir kötü müdür, neden?

Çatışma yaşamımızın doğal bir parçasıdır hatta bilinenin aksine olumludur. Çatışmanın kendisi değil çatışmayı çözüm yolumuz çatışmayı “yapıcı” ya da “yıkıcı” hale getirir. İnsanın olduğu her yerde çatışmanın olması çok normaldir. Çatışmaları iyi kullanırsak gelişmek, ilerlemek ve dönüşmek için bir fırsata dönüştürebiliriz.

Çatışmanın ne gibi yararları olabilir?

Çatışma sayesinde sorun çözme becerilerimiz gelişir, sorunun esas nedeni bulunur, rekabete engel olur, yaratıcılığı artırır, yeni fikirler üretme becerimizi geliştirir, demokratik bir ortam oluşturmaya katkı sağlar, iletişim becerilerimizi güçlendirir, duygularımızı rahatlatır, güven ve motivasyonu artırır.

- Anlaşmazlık ve tartışma her zaman kötüdür. (**Yanlış:** Tüm anlaşmazlık ve tartışmalar her zaman kötü değildir. Aslında sağlıklı bir biçimde ele alınırlarsa gelişmemize, farklı düşünme biçimi kazanmamıza ve işbirliğine yol açarlar.)
- Çatışmalar insanların ya da grupların farklı ihtiyaçlara, görüşlere ve değerlere sahip olmalarından dolayı ortaya çıkar. (**Doğru:** Bu aynı zamanda çatışmanın tanımlarından birisidir.)
- İnsanlar anlaşmazlıklarda çok öfkelenedikleri için kendilerini kontrol etmelerinin bir yolu yoktur. (**Yanlış:** Pek çok kişi böyle düşünür ama öfkenin kontrolü mümkündür ve öğrenilebilen bir beceridir.)
- Tartışmalar bizi geliştirebilir. (**Doğru:** Karşımızdakini aktif bir biçimde dinlediğimiz ve öfkemize hakim olduğumuz sürece her zaman için tartışmalardan öğreneceğimiz yeni şeyler vardır. Aynı şekilde karşımızdaki kişiler de bizden öğrenebilirler.)
- Anlaşmazlıklardan doğan kavgalardan kaçmak zayıflık belirtisidir. (**Yanlış:** Gençlerin bir bölümü böyle düşünse de anlaşmazlığın çok doğal olduğunu kabul edip, bunu fiziksel kavgaya dönüştürmemek en iyisidir. O yüzden çatışma çözme becerilerini kullanarak kavgadan kaçınmak korkaklık ya da zayıflık değil, aksine sağduyulu ve akıllıca bir davranıştır.)
- Yakın arkadaşlıklar arasında anlaşmazlıklar ya da çatışmalar olmaz. (**Yanlış:** Yakın arkadaşların da ihtiyaçları, fikirleri ve değerleri zaman zaman çatışabilir. Önemli olan bu çatışmaları etkin bir biçimde çözebilmeğdir.)
- Çatışmaları etkili bir biçimde çözmek mümkündür. (**Doğru:** Az sonra okuyacağınız metodlarla çatışmaları etkili bir biçimde çözmek mümkündür.)

Çatışma Çözme Stratejileri

Johnson ve Johnson (1991), bir çatışma sırasında insanların beş farklı çözüm stratejisinden birini izleyebileceklerini belirtmiş ve bu stratejileri hayvan figürleri ile simgelemiştir.

Kaplumbağa (Geri Çekilme)

Çatışmadan kaçınmak için geri çekilirler. Sorun çıkaran kişiden uzak dururlar. Çaresizlik hissederler. Çatışmayla yüz yüze gelmekten, kabuğuna çekilmenin daha iyi olduğuna inanır.

Oyuncak Ayı (Yatıştırma)

Başkaları tarafından kabul edilmeyi ve sevilmeyi isterler. Tatsızlık çıkmaması için çatışmadan kaçınılması gerektiğini düşünürler. İlişkinin devamı için kendi çıkarlarından vazgeçerler.

Tilki (Uzlaşma)

Hem kendi amaçlarına hem de ilişkilerine orta derecede önem verirler. Uzlaşma ararlar. Kendi amaçlarının bir kısmından vazgeçerler ve çatıştıkları kişiyi de amaçlarının bir kısmından vazgeçirmeye ikna ederler.

Köpek Balığı (Güç Kullanma)

Çatıştığı kişiyi zorlar ve kişi üzerinde güç kullanmayı dener. Kendi amaçları çok önemlidir ama ilişkileri önemsizdir.

Baykuş (Yüzleşme)

Hem amaçlara hem de ilişkilere önem verirler. Sorunun çözümü için çabalarlar. Tarafların her ikisi de kazanır.

Sorun Çözme Süreçleri

Crawford ve Bodin'e göre (1996) çatışmaları çözmek için başvurulabilecek üç değişik yapılandırılmış sorun çözme süreci vardır.

Müzakere

Aralarında anlaşmazlık olan tarafların ya bizzat kendilerinin ya da temsilcilerinin başkalarından yardım almaksızın birlikte çalışarak aralarındaki anlaşmazlığı çözmek amacıyla yüz yüze geldikleri bir sorun çözme sürecidir.

Arabuluculuk

Aralarında anlaşmazlık olan tarafların arabulucu denen tarafsız birinin yardımıyla aralarındaki anlaşmazlığı çözmek için yüz yüze geldikleri bir sorun çözme sürecidir.

Oy Birliğiyle Karar Alma

Aralarında anlaşmazlık olan bütün tarafların ya da temsilcilerinin, bütün tarafların destekleyebileceği bir eylem planı oluşturarak anlaşmazlığı çözmek amacıyla işbirliği yaptıkları bir grupla sorun çözme sürecidir. Tartışma durumunda farklı tepkiler gösterilebilir; kişi **sert**, **yumuşak** ya da **ilkeli** davranabilir.

Çatışma çözme taktiklerinin hepsi yeri geldikçe kullanılmalıdır. Hepsinin anlamlı işlevleri vardır. Ancak; uzlaşma ve yüzleşme taktikleri çatışma çözme becerisinde kullanılması gereken daha sağlıklı yollardır.

KAYNAKÇA

Johnson ve Johnson "Çatışma Çözme Stratejileri"

Crawford ve Bodin "Okulda Çatışma Çözme ve Akran Arabuluculuk, Öğrenci El Kitabı"

Muğla İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü www.muğla.meb.gov.tr/meb_lys_dosyalar

Özel Tanı Anaokulu & İlkokulu
Rehberlik Servisi